

MARIJAMPOLĖS APYLINKĖS TEISMAS

2017 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2018 m. kovo 29 d.

Marijampolė

I SKYRIUS STRATEGINIO VEIKLOS PLANO ĮGYVENDINIMAS

PIRMASIS SKIRSNIS KONTEKSTO (APLINKOS) ANALIZĖ

Vadovaujantis 2016 m. birželio 23 d. Lietuvos Respublikos teismų reorganizavimo įstatymu Nr. XII-2474, reorganizuoti Jurbarko rajono apylinkės, Šakių rajono apylinkės ir Vilkaviškio rajono apylinkės teismai nuo 2018 m. sausio 1 d. buvo prijungti prie Marijampolės rajono apylinkės teismo (nuo 2018 m. sausio 1 d. pavadinimas – Marijampolės apylinkės teismas). Atsižvelgiant į tai, 2017 metų veiklos ataskaita parengta pagal Marijampolės rajono apylinkės teismo ir reorganizuotų Jurbarko rajono apylinkės teismo, Šakių rajono apylinkės teismo ir Vilkaviškio rajono apylinkės teismo (toliau tekste visi kartu – teismai) strateginių veiklos planų duomenis.

Teismai, planuodami ir vykdydami savo veiklą, formuluodami misiją, veiklos strateginį tikslą, nustatydami programą, jos tikslus, uždavinius ir priemones strateginiam tikslui įgyvendinti, vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsnyje įtvirtinta teismų, kaip savarankiškos valstybės valdžios, samprata ir 109 straipsnyje įtvirtinta nuostata, kad teisingumą Lietuvos Respublikoje vykdo tik teismai.

Apžvelgus ir įvertinus 2017 metais įvykusius svarbiausius išorinius pokyčius, teismų strateginių veiklos planų įgyvendinimui, jų veiklai ir misijai didžiausią įtaką turėjo politiniai, teisiniai ir ekonominiai veiksniai.

Politiniai ir teisiniai veiksniai:

Savo veikloje teismai vadovaujasi Lietuvos Respublikos įstatymais, kitais tarptautinėse sutartyse įtvirtintais visuotinai pripažintais teisės principais, pagarbos žmogaus teisėms ir laisvėms, tarp jų asmens teise į teisminę gynybą, teise, kad kiekviena byla būtų teisingai išnagrinėta nepriklausomo ir nešališko teismo, teisės viršenybės, teismų ir teisėjų nepriklausomumo, teismų organizacinio savarankiškumo, jų finansinio nepriklausomumo nuo kitų valstybės valdžios institucijų ir pareigūnų sprendimų. Teismai, nagrinėdamas bylas, klauso tik įstatymo.

2017 metais naujai priimti ar įsigalioję teisės aktų pakeitimai turėjo tiek teigiamą, tiek neigiamą įtaką teismų veiklai. Nuo 2017 m. sausio 1 d. įsigaliojus naujam Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksui ir nuo 2017 m. liepos 1 d. Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso pakeitimams, teismuose mažėjo nagrinėjamų administracinių ir civilinių bylų kiekis, tuo pačiu teisėjų ir darbuotojų darbo krūvis. Tačiau minėtų teisės aktų kaita taip pat įtakėjo teisėjų ir darbuotojų kasdienio darbo pobūdį bei lėmė kvalifikacijos reikalavimų teisėjams ir darbuotojams didėjimą.

Dėl Lietuvos teisinės sistemos integracijos į ES teisinę sistemą, poreikio vadovautis ir taikyti ES teisės aktus ir padidėjusio kiekio bylų su tarptautiniu elementu, didėjo profesinės kvalifikacijos reikalavimai teisėjams, teisėjų padėjėjams ir kitiems teismo darbuotojams, kas lėmė augantį specializuotų teisės sričių mokymų bei vertimo paslaugų poreikį.

Kaip minėta, vadovaujantis 2016 m. birželio 23 d. Lietuvos Respublikos teismų reorganizavimo įstatymu Nr. XII-2474, Marijampolės rajono apylinkės teismas dalyvavo reorganizavime, kurio metu Vilkaviškio rajono apylinkės teismas, Jurbarko rajono apylinkės teismas ir Šakių rajono apylinkės teismas buvo reorganizuoti ir nuo 2018 m. sausio 1 d. prijungti prie Marijampolės apylinkės teismo. Teismuose dėl reorganizacijos susidarė aplinkybės, dėl kurių siekiant iškeltų strateginių tikslų, neišvengiamai pasikeitė rizika – tai darbuotojų kaita, informacinių sistemų tobulinimas ir kitų naujovių diegimas. Teismų pirmininkai įvertindami riziką, tvirtino užduočių paskirstymą, siekė, kad būtų užtikrinta, kad užduotys ir kiti nurodymai įgyvendinant reorganizavimo procedūras būtų teisingai

suprantami bei vykdomi, garantavo darbuotojų mokymą, kad būtų iki minimumo sumažina klaidų tikimybė.

Ekonominiai veiksniai:

Dėl ekonomikos padėties toliau didėjanti emigracija ir nepakankamas darbo užmokesčio finansavimo užtikrinimas 2017 metais sudarė prielaidas darbuotojų kaitai, padidino kitų darbuotojų darbo krūvį, padaugėjo bylų, pasižyminčių ne tik sąsajų su ES teise aspektu, bet ir tarptautiniu elementu. Marijampolės rajono apylinkės teisme skelbiami konkursai į laisvą teisėjo padėjėjo pareigybę ataskaitiniais metais vyko itin vangiai, konkursas skelbtas net penkis kartus, o skatinti didesniu darbo užmokesčiu ar priedais likusius darbuotojus dirbti daugiau teismas neturėjo galimybės dėl nepakankamo finansavimo.

Ekonominiai veiksniai taip pat nulėmė teismų materialinį, techninį aprūpinimą, darbuotojų atlygį ir socialines garantijas. Teismų veiklai 2017 metais skirtos lėšos buvo nepakankamos nustatytoms funkcijoms vykdyti. Valstybės biudžeto asignavimo lėšas teismai ataskaitiniais metais kaip ir visais ankstesniais metais naudojo racionaliai ir efektyviai, laikydami taupymo principo. Teismo veiklai skiriamų lėšų iš esmės pakako tik einamiesiems mokėjimams dengti. Teismai buvo priversti skirti minimalias lėšas darbuotojų kvalifikacijos kėlimui, kokybiškų prekių ir paslaugų įsigijimui, darbo vietų atnaujinimui. Be to, išaugus elektros, šilumos energijos, vandens ir nuotekų šalinimo kainoms, didesnė teismų biudžeto dalis buvo skirta teismo eksploatacinėms išlaidoms (šilumos, elektros energijai, vandeniui ir nuotekų šalinimui ir pan.). Dėl pašto paslaugų, išaugus jų teikiamų paslaugų kainai, metų pabaigoje susidarė gana ženklūs įsiskolinimai, kuriuos padengė Nacionalinė teismų administracija. Teismai 2017 metus užbaigė su darbo užmokesčio įsiskolinimais darbuotojams ir SODRAI.

Visuomenės pasitikėjimo teismų veikla trūkumas padidino teismų veiklos viešinimo ir atvirumo visuomenei poreikį, tačiau 2017 metais dėl darbuotojų trūkumo padidėjęs teismų personalo krūvis vykdant savo tiesioginę funkciją – teisingumo vykdymą, riboja galimybes skirti pakankamus žmogiškuosius ir finansinius išteklius teismo atvirumo visuomenei bei visuomenės teisiniam išprusimui didinti.

ANTRASIS SKIRSNIS STRATEGINIŲ TIKSLŲ ĮGYVENDINIMAS

| 1 strateginis tikslas: Vykdyti teisingumą ir užtikrinti konstitucinių vertybių gynimą kaip pirmosios instancijos teismui | | | | | |
|---|-----------------------|--------------------------------------|---------------------------------|--------------------------------|--|
| <i>1 lentelė. Strateginį tikslą įgyvendinančios programos ir atitinkamų metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme patvirtintų asignavimų panaudojimas</i> | | | | | |
| Programos kodas | Programos pavadinimas | Asignavimų panaudojimas (tūkst. Eur) | | | |
| | | Patvirtintas asignavimų planas | Patikslintas asignavimų planas* | Faktiškai panaudota asignavimų | Panaudota asignavimų nuo asignavimų, nurodytų patikslintame plane, dalis (proc.)** |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 |
| Marijampolės rajono apylinkės teismas | | | | | |
| 01.002 | Teisingumo vykdymas | 1.043,0 | 1.072,3 | 1.071,6 | 99,93 |
| Jurbarko rajono apylinkės teismas | | | | | |
| 01.002 | Teisingumo vykdymas | 357,00 | 365,2 | 365,2 | 100 |
| Šakių rajono apylinkės teismas | | | | | |
| 01.002 | Teisingumo vykdymas | 372,00 | 373,3 | 373,3 | 100 |
| Vilkaviškio rajono apylinkės teismas | | | | | |
| 01.002 | Teisingumo vykdymas | 462,00 | 467,9 | 467,4 | 99,9 |
| <i>Iš jų ES ir kita tarptautinė finansinė parama</i> | | | | | |
| | - | | | | |

* Jeigu patikslintame plane asignavimai didėja ar mažėja daugiau nei 5 proc. lyginant su asignavimais, nurodytais patvirtintame plane, to priežastys trumpai paaiškinamos po lentele. Paaiškinimai pateikiami dėl patikslintų asignavimų programos lygiu.

** Jeigu asignavimų panaudojimo procento nuokrypiai viršija 10 proc., jie ir jų priežastys trumpai paaiškinami po lentele.

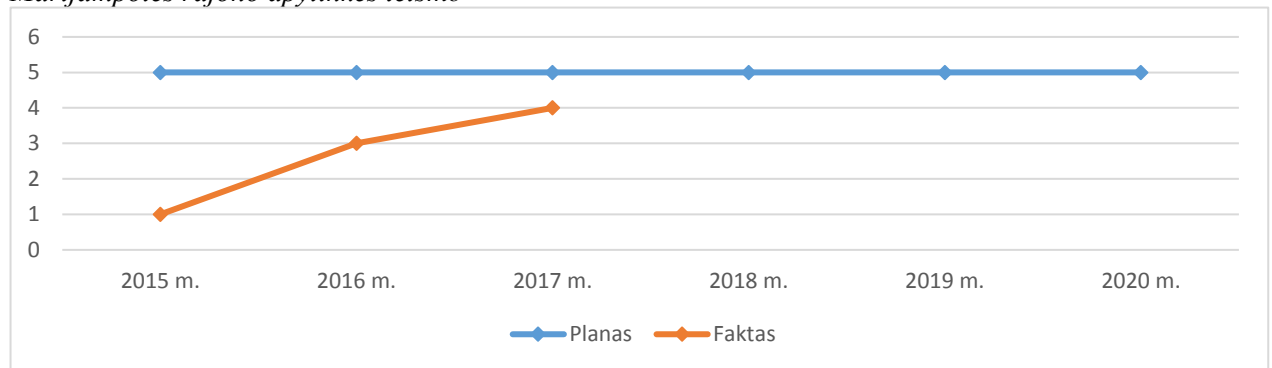
Strateginio tikslo įgyvendinimas teismuose matuojamas efekto vertinimo kriterijais. Kadangi efekto kriterijai turi matuoti strateginio tikslo įgyvendinimo poveikį visai visuomenei, rengiant strateginio planavimo tobulinimo teismuose metodiką buvo apibendrinta rekomendacija, kad poveikį visai visuomenei sukuria ne atskiras teismas, o teismų sistema (ypač atsižvelgiant į tai, kad galutinis rezultatas dažnai pasiekiamas tik po kelių instancijų teismų sprendimų). Atsižvelgiant į minėtą rekomendaciją, strateginio tikslo pažangai matuoti, teismai 2017 metams nustatė po du strateginio tikslo efekto vertinimo kriterijus:

1. Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimų bylose prieš Lietuvą, kuriuose buvo nustatyta pažeidimų dėl teismų veiklos, skaičiaus mažėjimas;
2. Visuomenės pasitikėjimo teismais rodiklio gerėjimas.

Teismų nustatyti efekto vertinimo kriterijai yra pavaizduoti grafiškai:

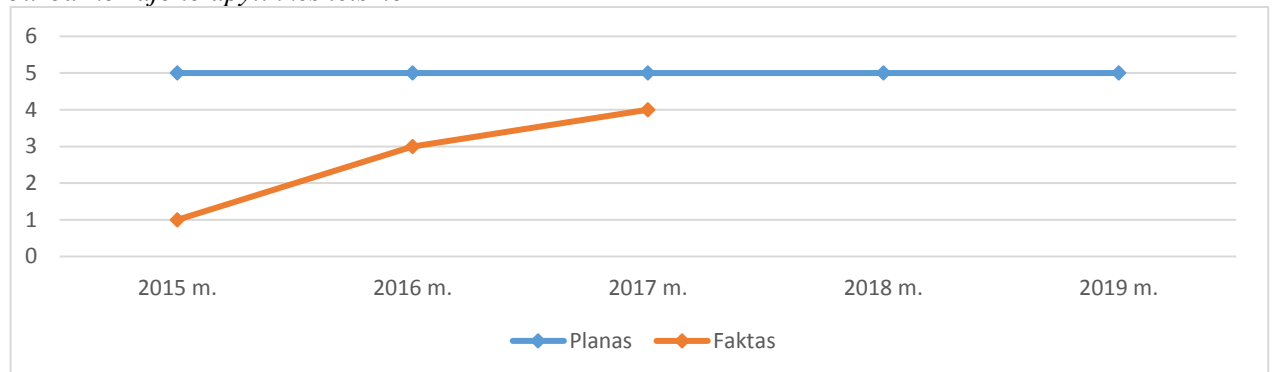
1 grafikas. Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimų bylose prieš Lietuvą, kuriuose buvo nustatyta pažeidimų dėl teismų veiklos, skaičiaus mažėjimas, vnt.

Marijampolės rajono apylinkės teismo

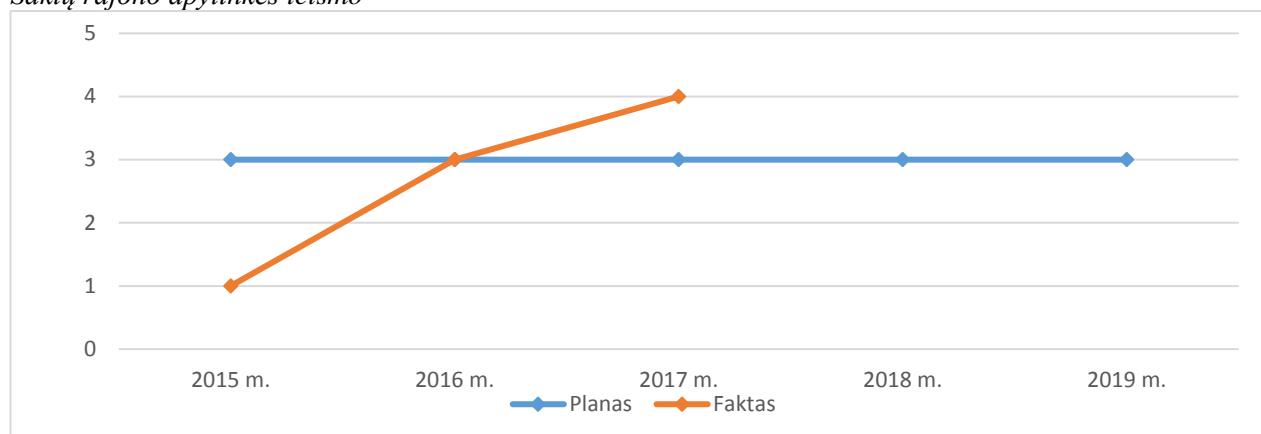


| | 2015 m. | 2016 m. | 2017 m. | 2018 m. | 2019 m. | 2020 m. |
|--------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|
| Planas | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 |
| Faktas | 1 | 3 | 4 | - | - | - |

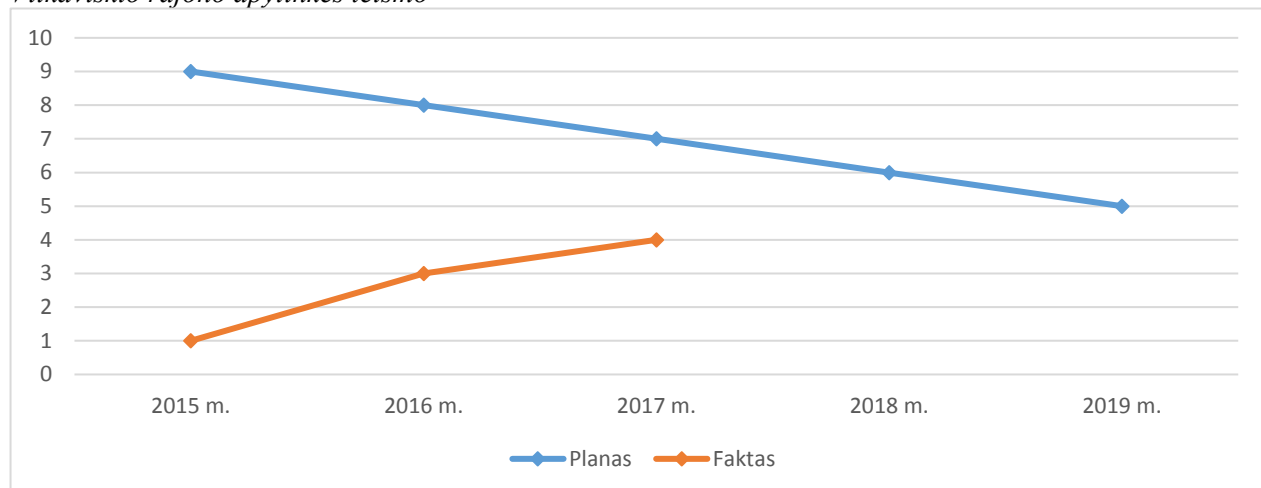
Jurbarko rajono apylinkės teismo



| | 2015 m. | 2016 m. | 2017 m. | 2018 m. | 2019 m. | 2020 m. |
|--------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|
| Planas | 5 | 5 | 5 | 5 | 5 | - |
| Faktas | 1 | 3 | 4 | - | - | - |

Šakių rajono apylinkės teismo

| | 2015 m. | 2016 m. | 2017 m. | 2018 m. | 2019 m. | 2020 m. |
|--------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|
| Planas | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 | - |
| Faktas | 1 | 3 | 4 | - | - | - |

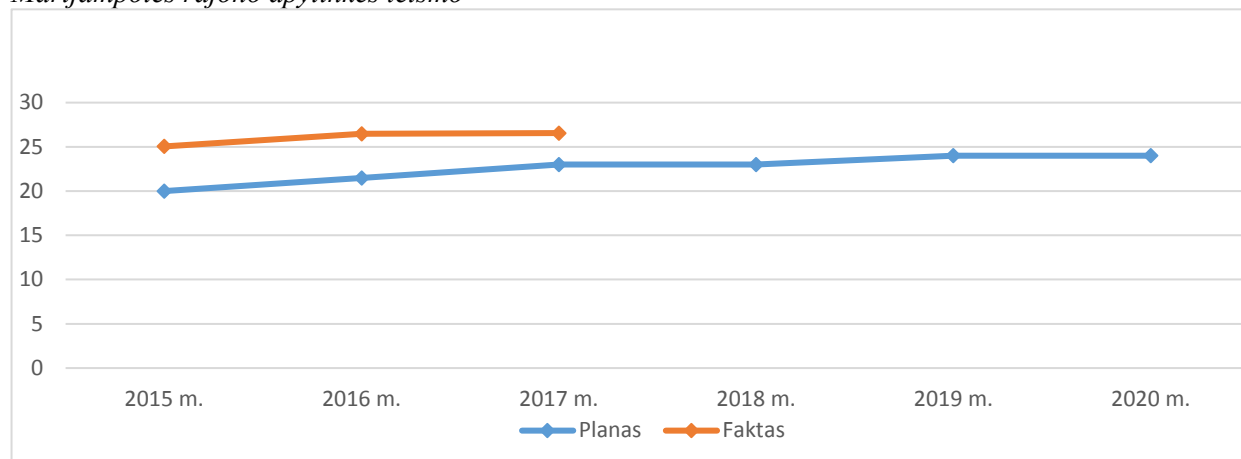
Vilkaviškio rajono apylinkės teismo

| | 2015 m. | 2016 m. | 2017 m. | 2018 m. | 2019 m. | 2020 m. |
|--------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|
| Planas | 9 | 8 | 7 | 6 | 5 | - |
| Faktas | 1 | 3 | 4 | - | - | - |

Pirmojo efekto kriterijaus reikšmė už 2017 metus apskaičiuota pagal Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimų apžvalgą lietuvių kalba, pateiktas Teisingumo ministerijos interneto svetainėje prie informacijos apie atstovavimą Europos Žmogaus Teisių Teisme. Iš viso 2017 metais nurodyta 14 sprendimų su pažeidimais, iš jų – 4 sprendimai iš esmės susiję su teismų veikla. 2017 metais pasiektas šio strateginio tikslo efekto vertinimo kriterijaus skaičius parodo, kad Lietuvos teismų sistemos veiklos kokybė, išreikšta tarptautinės teisminės institucijos sprendimais - blogėja, o rodiklio skaitinė vertė - didėja.

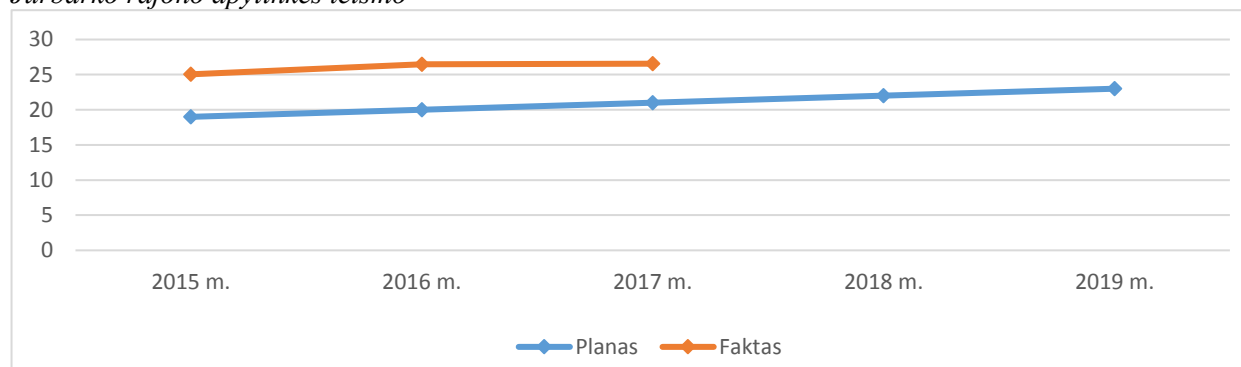
2 grafikas. Visuomenės pasitikėjimo teismais rodiklio gerėjimas, proc.

Marijampolės rajono apylinkės teismo



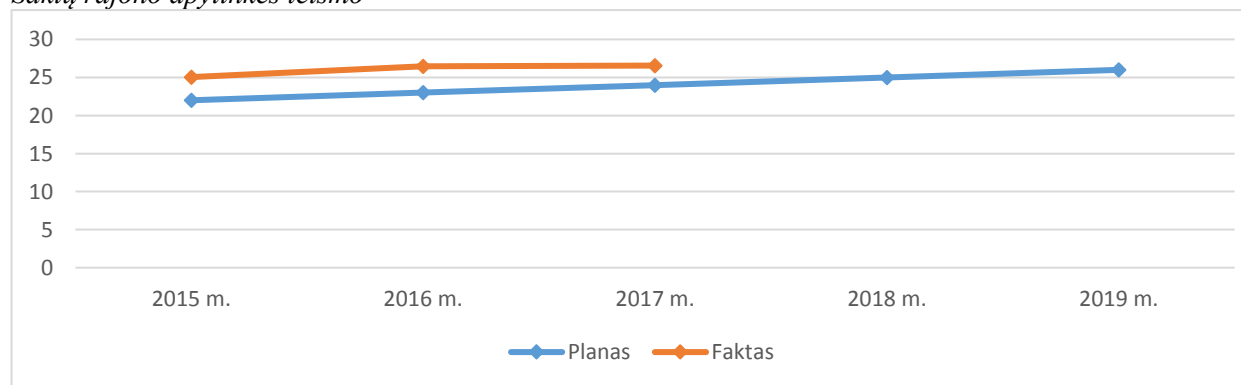
| | 2015 m. | 2016 m. | 2017 m. | 2018 m. | 2019 m. | 2020 m. |
|--------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|
| Planas | 20 | 21,5 | 23 | 23 | 24 | 24 |
| Faktas | 25,05 | 26,46 | 26,56 | - | - | - |

Jurbarko rajono apylinkės teismo

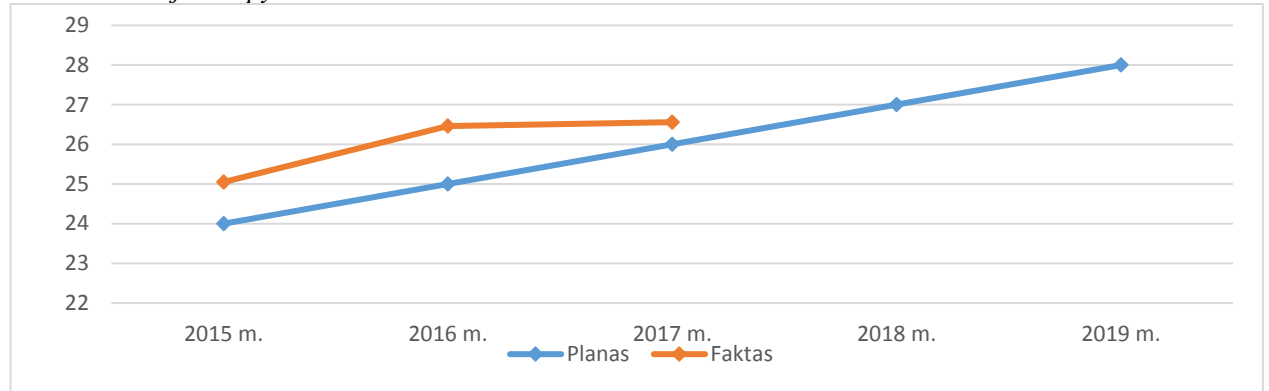


| | 2015 m. | 2016 m. | 2017 m. | 2018 m. | 2019 m. | 2020 m. |
|--------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|
| Planas | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | - |
| Faktas | 25,05 | 26,46 | 26,56 | - | - | - |

Šakių rajono apylinkės teismo



| | 2015 m. | 2016 m. | 2017 m. | 2018 m. | 2019 m. | 2020 m. |
|--------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|
| Planas | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | - |
| Faktas | 25,05 | 26,46 | 26,56 | - | - | - |

Vilkaviškio rajono apylinkės teismo

| | 2015 m. | 2016 m. | 2017 m. | 2018 m. | 2019 m. | 2020 m. |
|--------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|
| Planas | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | - |
| Faktas | 25,05 | 26,46 | 26,56 | - | - | - |

Antrojo strateginio tikslo efekto vertinimo kriterijaus rodiklio vertinimui naudojami visuomenės nuomonės apklausos agentūros „Vilmorus“ duomenys (procentine išraiška), iš kurių matyti, jog visuomenės pasitikėjimo teismais rodiklis 2017 metais lyginant su 2016 metais padidėjo 0,10 proc. Palyginus trijų metų šio efekto vertinimo kriterijaus rodiklius, matyti, kad visuomenės pasitikėjimas teismais gerėja.

Kaip jau minėta, nustatyti teismų efekto kriterijai matuoja strateginio tikslo įgyvendinimo poveikį visai visuomenei, o poveikį visai visuomenei sukuria ne atskiras teismas, o teismų sistema. Strateginiam tikslui įgyvendinti teismas vykdo programą „Teisingumo vykdymas“. Ją vykdydamas teismas prisideda prie konstitucinių vertybių gynimo, užtikrina asmenų teisę į teisingą ir nešališką teismą, viešą bylų nagrinėjimą, atitinkantį ES reikalavimus ir geriausios teisinės praktikos standartus. Šios programos įgyvendinimas padeda gerinti visos Lietuvos teisinės sistemos veiklą. Laukiamas programos poveikis yra efektyvus teisėtų Teismo sprendimų priėmimas, tinkamas jų paskelbimas, šių sprendimų stabilumas, didėjanti Teismo veiklos kokybė ir jos viešumas, teigiamo Teismo įvaizdžio kūrimas, visuomenės teisinio išprusimo ir jos pasitikėjimo teismų institucija didinimas.

Teismai 2017 metais įgyvendindami programą, pasiekė savo strateginiuose veiklos planuose numatytus šiuos įvertinimo kriterijaus rezultatus:

Marijampolės rajono apylinkės teismas: Teismo priimtų ir neapskųstų sprendimų santykis (išnagrinėjus bylą iš esmės), kuris 2017 metais planuotas buvo 97,10 proc., o pasiektas -97,41 proc.; Teismo priimtų sprendimų (išnagrinėjus bylą iš esmės) planuotas stabilumas, kuris 2017 metais planuotas buvo 99,48 proc., o pasiektas – 99,68 proc.; Išnagrinėtų bylų skaičius, kuris 2017 metais buvo planuotas 8000, o išnagrinėtas - 6633; Vidutinis vieno teisėjo išnagrinėtų bylų skaičius, kuris 2017 metais buvo planuotas - 615, o išnagrinėtas – 510,23; Bylų nagrinėjimo trukmės trumpėjimas (išskyrus bylas, kurių nagrinėjimo terminai apibrėžti įstatymais), kuris 2017 metais planuotas buvo 1,6 mėn., o pasiektas - 1,8 mėn.; Aptarnavimo kokybės vertinimo planuotas rodiklis, kuris 2017 metais buvo planuotas – 4 ir įgyvendintas – 4.

Jurbarko rajono apylinkės teismas: Teismo priimtų ir neapskųstų sprendimų santykis (išnagrinėjus bylą iš esmės), kuris 2017 metais planuotas buvo 97,0 proc., o pasiektas – 98,29 proc.; Teismo priimtų sprendimų (išnagrinėjus bylą iš esmės) planuotas stabilumas, kuris 2017 metais planuotas buvo 99,3 proc., o pasiektas – 99,65 proc.; Išnagrinėtų bylų skaičius, kuris 2017 metais buvo planuotas 3050, o išnagrinėtas – 1874; Vidutinis vieno teisėjo išnagrinėtų bylų skaičius, kuris 2017 metais buvo planuotas – 780, o išnagrinėtas – 468,5; Bylų nagrinėjimo trukmės trumpėjimas (išskyrus bylas, kurių nagrinėjimo terminai apibrėžti įstatymais), kuris 2017 metais planuotas buvo 1,1 mėn., o pasiektas – 1,5 mėn.

Šakių rajono apylinkės teismas: Teismo priimtų ir neapskųstų sprendimų santykis (išnagrinėjus bylą iš esmės), kuris 2017 metais planuotas buvo 96,0 proc., o pasiektas – 97,76 proc.; Teismo priimtų sprendimų (išnagrinėjus bylą iš esmės) planuotas stabilumas, kuris 2017 metais

planuotas buvo 98,0 proc., o pasiektas – 99,75 proc.; Išnagrinėtų bylų skaičius, kuris 2017 metais buvo planuotas 2500, o išnagrinėtas – 2175; Vidutinis vieno teisėjo išnagrinėtų bylų skaičius, kuris 2017 metais buvo planuotas – 625,0, o išnagrinėtas – 543,75.

Vilkaviškio rajono apylinkės teismas: Teismo priimtų ir neapskųstų sprendimų santykis (išnagrinėjus bylą iš esmės), kuris 2017 metais planuotas buvo 97,31 proc., o pasiektas – 97,51 proc.; Teismo priimtų sprendimų (išnagrinėjus bylą iš esmės) planuotas stabilumas, kuris 2017 metais planuotas buvo 99,60 proc., o pasiektas – 99,70 proc.; Išnagrinėtų bylų skaičius, kuris 2017 metais buvo planuotas 3451, o išnagrinėtas – 2551; Vidutinis vieno teisėjo išnagrinėtų bylų skaičius, kuris 2017 metais buvo planuotas – 690, o išnagrinėtas – 510,20; Bylų nagrinėjimo trukmės trumpėjimas (išskyrus bylas, kurių nagrinėjimo terminai apibrėžti įstatymais), kuris 2017 metais planuotas buvo 1,6 mėn., o pasiektas – 2,1 mėn.

Pasiekti rezultatai rodo aukštą visų apžvelgtų teismų teisėjų 2017 metais priimtų procesinių sprendimų teisėtumą ir stabilumą, bei Marijampolės rajono apylinkės teismo darbuotojų gerą aptarnavimo kokybę. Apibendrinant teismų pasiektų rezultatų įtaką efekto vertinimo kriterijų pasiekimo reikšmėms, pažymėtina, jog visi pasiekti rezultatai tiesiogiai įtakojo teismų strateginiuose veiklos planuose nustatytų efekto vertinimo kriterijų pasiekimą, t. y. tiek Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimų bylose prieš Lietuvą, kuriuose buvo nustatyta pažeidimų dėl teismų veiklos, skaičiaus mažėjimą, tiek teigiamos visuomenės nuomonės augimą apie teismus, jų vykdomą veiklą, tuo pačiu ir didesnę pasitikėjimą teismais.

Teismo pirmininkas



Laimondas Noreika